

CURTEA SUPREMĂ DE JUSTIȚIE

DECIZIE

31 ianuarie 2017

mun. Chișinău

Colegiul lărgit în următoarea componență:

Președinte: Petru Ursache

Judecători: Nadejda Toma, Ghenadie Nicolaev, Vladimir Timofti, Petru Moraru,

judecând, fără citarea părților, recursurile ordinare, declarate de procurorul în Procuratura Unității teritoriale autonome Găgăuzia, Mihailenco Olga și de succesorul părții vătămate Coroi Valentina, prin care se solicită casarea sentinței Judecătoriei Cahul din 30 iunie 2014 și deciziei Colegiului penal al Curții de Apel Comrat din 04 mai 2016, în cauza penală în privința lui

Peicov Vasili XXXXX, născut la xx.xx.xxxx, originar din s. XXXXX, r-nul XXXXX, domiciliat în mun. XXXXX, str. XXXXX xx/x, ap. xx.

Termenul de examinare a cauzei:

Prima instanță: 21.12.2012 – 30.06.2014;

Instanța de apel: 22.10.2014 - 04.05.2016;

Instanța de recurs: 05.09.2016 – 31.01.2017.

A C O N S T A T A T :

1. Prin sentința Judecătoriei Cahul din 30 iunie 2014, Peicov Vasili a fost recunoscut vinovat și condamnat în baza art. 156 Cod penal, la 3 ani închisoare, iar conform art. 90 Cod penal, pedeapsa stabilită inculpatului a fost suspendată condiționat pe un termen de probațiune de 3 ani, cu condiția, dacă inculpatul nu va săvârși o nouă infracțiune și prin comportare exemplară și muncă cinstită va îndreptăți încrederea ce i s-a acordat.

S-a dispus încasarea din contul lui Peicov Vasili în beneficiul lui Coroi Valentina prejudiciul moral în sumă de 25000 lei, iar în partea încasării prejudiciului material chestiunea a fost lăsată pentru soluționarea în ordinea procedurii civile.

2. Pentru a pronunța sentința instanța a stabilit, că prin rechizitoriu Peicov V. a fost învinuit, precum că la 06.11.2011, în jurul orelor 19:30, fiind în stare de ebrietate alcoolică, aflându-se în apropierea domiciliului său din satul Doina,

raionul Cahul, în stradă, urmărind scopul de a-i cauza lui Coroi V.V. leziuni corporale grave, i-a aplicat ultimului multiple lovituri cu mâinile și picioarele pe diferite părți ale corpului, în rezultatul cărui fapt la 12 noiembrie 2011 Coroi V.V. a decedat în spital.

Conform raportului de expertiză medico-legală nr. 132 din 29 iunie 2012, moartea cet. Coroi V. a survenit în rezultatul traumei cranio-cerebrale închise cu revărsat sanguin în țesuturile moi pericraniene al regiunii frontoparietală pe stângă, hemoragii intracerebrale în peretele lateral drept al ventriculului lateral, în regiunea lobului occipital pe centru și subdurale.

De către organul de urmărire penală acțiunile lui Peicov V. au fost calificate în baza art. 151 alin. (4) Cod penal, conform semnelor - vătămarea intenționată gravă a integrității corporale, care este periculoasă pentru viață, care a provocat decesul victimei.

Reîncadrând acțiunile lui Peicov V. de la art. 151 alin. (4) Cod penal la art. 156 Cod penal, instanța de fond a constatat, că Peicov V. la 06 noiembrie 2011, în jurul orelor 19.30 în urma afectului fiziologic, apărut subit, care a fost provocat prin acțiunile violente ale părții vătămate, aflându-se în apropierea domiciliului său din satul Doina, raionul Cahul, în stradă, i-a aplicat părții vătămate Coroi V. multiple lovituri cu mâinile și picioarele pe diferite părți ale corpului, cauzându-i vătămări corporale grave, periculoase pentru viață, în rezultatul cărui fapt la 12 noiembrie 2011 Coroi V. a decedat în spital.

3. Nefiind de acord cu sentința au declarat cereri de apel procurorul și avocatul Gorlenco O. în interesele succesorului părții vătămate.

3.1. În apelul declarat procurorul a solicitat casarea sentinței instanței de fond în latura penală și pronunțarea unei noi hotărâri potrivit modului stabilit pentru prima instanță, prin care Peicov V. să fie recunoscut vinovat în săvârșirea infracțiunii, prevăzută de art. 151 alin. (4) Cod penal și să-i fie stabilită pedeapsă sub formă de închisoare pe un termen de 9 ani cu executarea pedepsei în penitenciar de tip închis.

În motivarea apelului procurorul a invocat următoarele argumente:

- în motivarea concluziei sale instanța de judecată a indicat, că intenția inculpatului de aplicare părții vătămate a loviturilor, a apărut la inculpat în mod subit și ca rezultat al acțiunilor agresive din partea părții vătămate față de el și familiei sale (amenințare, că va tăia cu cuțitul pe inculpat, mama sa Peicova S. și sora lui, le va da foc și folosirea cuvintelor necenzurate), care substanțial au modificat comportamentul lui Peicov V., creându-i o stare de afect. Acuzarea nu contestă faptul, că acțiunile părții vătămate au provocat infracțiunea, și acest fapt este reflectat în lista circumstanțelor atenuate, care după opinia acuzării, urmau să fie luate în considerație la aplicarea pedepsei inculpatului. Însă, acuzarea consideră, că infracțiunea, săvârșită de către inculpatul nu a fost săvârșită în stare de afect.

Procurorul a menționat, că potrivit raportului de expertiză psihologică judiciară ambulatorie nr. 624 din 20.03.2012, dezechilibrul emoțional în comportamentul inculpatului Peicov V., care a avut loc la 06 noiembrie 2011, este o

reacție emoțională, care nu a atins nivelul afectului fiziologic, despre aceasta ne mărturisește descrierea de către inculpat completă și exactă a evenimentelor după săvârșirea infracțiunii.

Conform raportului de expertiză psihiatrică legală ambulatorie nr. 62-a 2012 din 03.02.2012, s-a constatat, că Peicov V. de careva maladiei psihice nu suferă și în perioada săvârșirii infracțiunii, în care el se învinuiește, el tulburări psihice tranzitorii sau pasagere, de intensitate psihotică nu a manifestat, nu prezenta semne de afect patologic, ce nu-l lipsea de discernământ, având capacitatea de prevedere și deliberare a acțiunilor sale păstrată. În concluzie experții au indicat, că Peicov V., poate fi recunoscut responsabil de infracțiunea, ce i se impută, poate fi interogat și audiat în ședința de judecată, nu necesită aplicarea măsurilor de siguranță cu caracter medical.

Astfel, procurorul a menționat, că concluziile experților au fost ignorate nemotivat de către instanța de judecată.

Mai mult ca atât, potrivit raportul de expertiză medico-legală nr. 352 D din 16.11.2011 în mostrele de sânge colectate de la Peicov V. a fost depistat alcool etilic în cantitate de 0,6% echivalent a 0,6 g/l și *faptul, că Peicov V. a săvârșit infracțiunea fiind în stare de ebrietate exclude stare de afect*,

Peicov V. și-a recunoscut parțial vinovăția în săvârșirea infracțiunii, ce i se incriminează.

A reiterat că potrivit probelor administrate la dosarul penal, inclusiv prin declarațiile: inculpatului Peicov V., succesorului părții vătămate, Coroi Valentina, martorului Iurașco D., martorului Cucerean D., martorii Munteanu V., Munteanu I. și Munteanu I., care au dat declarațiile analogice cu declarațiile lui Cucereanu D., martorului Luchian V., martorului Macovețchi Iu., martorului Balacci M., martorului Peicova A., martorului Balaiuş A., martorului Grosu S., martorului Roșea O., martorului Vahov S., martorului Popacarp S., martorului Runtova A. s-a constatat, că aplicarea de către inculpat victimei a leziunilor corporale a fost provocată din motivul relațiilor ostile, iar, în opinia acuzării de stat, inculpatul a avut din start intenția cauzării vătămarilor corporale grave părții vătămate, și din acest motiv acțiunile lui urmează a fi calificate în baza art. 151 alin. (4) Cod penal.

Procurorul a menționat, că concluzia instanței de judecată precum că Peicov V. a săvârșit infracțiunea, aflându-se în stare de afect contravine materialelor dosarului penal, care au fost prezentate de către acuzarea de stat și au fost cercetate atât în cadrul ședinței de judecată în instanța de fond, cât și în cadrul examinării în instanța de apel.

În acest sens procurorul a subliniat, că un timp îndelungat inculpatul și victima s-au certat din cauza comportamentului agresiv al lui Coroi V. și această ceartă a degenerat în vătămarea intenționată gravă a integrității corporale ultimului, care este periculoasă pentru viață, vătămare care a provocat decesul victimei, deci starea de afect nu a apărut imediat după acțiunile ilegale ale victimei.

Toate aceste circumstanțe indică la faptul, că inculpatul Peicov V. a acționat cu intenția directă în scopul de a-i cauza lui Coroi V., leziuni corporale grave, nefiind în stare de afect.

De asemenea procurorul a indicat, că în această cauză în cadrul urmăririi penale a fost efectuat un șir de expertize psihologice. Conform expertizei nr. 624 din 20.03.2012 s-a constatat, că dezechilibru emoțional în comportamentul inculpatului Peicov V., care a avut loc la 06.11.2011 constituie o reacție afectivă, care nu a atins nivelul afectului fiziologic. *Despre aceasta ne mărturisește reproducerea completă și certă a evenimentelor după săvârșirea infracțiunii.*

Conform raportului de expertiză psihiatrică legală ambulatorie nr. 62 a - 2012 din 03.02.2012 Peicov V. de careva maladiei psihice nu suferă. În perioada săvârșirii infracțiunii, ce i se impută, el tulburări psihice tranzitorii sau pasagere, de intensitate psihotică nu a manifestat, nu prezenta semne de afect patologic, ce nu-l lipsea de discernământ, având capacitatea de prevedere și deliberare a acțiunilor sale păstrată. Consideră, că astfel Peicov V., poate fi recunoscut culpabil în săvârșirea infracțiunii, ce i se incriminează.

Consideră, că depozițiilor inculpatului, depuse atât în cadrul examinării în instanța de fond, cât și în instanța de apel precum că, el a acționat aflându-se în stare de afect, urmau a fi apreciate critic, deoarece constituie un mod de eschivare de la pedeapsă.

3.2. În apelul declarat avocatul Gorlenco O. în interesele succesorului părții vătămate Coroi V. a solicitat casarea sentinței instanței de fond și pronunțarea unei noi hotărâri potrivit modului stabilit pentru prima instanță, prin care Peicov V. să fie recunoscut vinovat și condamnat în baza art. 151 alin. (4) Cod penal și să-i fie stabilită o pedeapsă mai aspră, cu admiterea integrală a acțiunii civile.

În motivarea apelului avocatul a invocat argumente similare ca și cele ale procurorului, indicând că sentința emisă de către instanța de fond este ilegală, deoarece acuzatorul de stat a prezentat probele, prin care vinovăția lui Peicov V. în săvârșirea infracțiunii prevăzută de art. 151 alin. (4) Cod penal a fost dovedită pe deplin.

4. Prin decizia Colegiului penal al Curții de Apel Comrat din 04 mai 2016, au fost respinse ca fiind nefondate apelurile declarate, cu menținerea sentinței instanței de fond fără modificări.

5. În motivarea soluției adoptate instanța de apel a indicat, că reieșind din materialele dosarului, prezentate de către procuror, cercetate în prima instanță și verificate în instanța de apel, rezultă că hotărârea adoptată de prima instanță este legală și motivată deoarece instanța corect a reîncadrat acțiunile inculpatului de la art. 151 alin. (4) la art. 156 Cod penal.

Instanța de apel a considerat, că în materialele dosarului lipsesc probele concludente și importante, care ar confirma, că acțiunile inculpatului Peicov V., întrunesc elementele infracțiunii, prevăzută de art. 151 alin. (4) Cod penal.

A menționat instanța de apel, că recunoașterea de către inculpatul Peicov V. că el a aplicat victimei lovituri, nu trebuie să fie comparată cu condamnarea ultimului în săvârșirea infracțiunii, prevăzută de art. 151 alin. (4) Cod penal.

În cadrul examinării cauzei în instanța de fond, precum și în instanța de apel s-a constatat, că intenția inculpatului de aplicare a loviturilor victimei a apărut la el brusc, în urma afectului, care a survenit subit, provocat prin acțiunile violente ale părții vătămate față de el și familia lui (amenințare, că el va tăia pe inculpatul, mama lui Peicova S. și sora lui Peicova A., că le va da focul și folosirea cuvintelor necenzurate), care au provocat îngustarea conștiinței și esențial au modificat comportarea lui Peicov V. și au provocat la el stare de afect, în care el a cauzat vătămrile grave a părții vătămate Coroi V.

Cele menționate mai sus, în opinia instanței de apel, se confirmă prin depozițiile martorilor în cauză, care au dat depozițiile în instanța de fond și depozițiile cărora au fost date citirii și în instanța de apel: Popacarp V., Grosu S., Roșea., Runtova A., Macovețchi Iu., Peicova A.

Astfel, instanța de apel a conchis că probele din dosar confirmă lipsa intenției (directe sau indirecte) la inculpatul Peicov V., pentru cauzarea intenționată a vătămării corporale grave, periculoase pentru viață, care a provocat decesul victimei, care este o condiție obligatorie pentru componența infracțiunii, prevăzută de art. 151 alin. (4) Cod penal.

Instanța de apel s-a raliat concluziilor primei instanțe, precum că intenția aplicării loviturilor victimei a apărut la inculpat subit în urma acțiunilor violente ale părții vătămate Coroi V. și anume - nedorința înlăturării conflictului, exprimarea cuvintelor necenzurate în adresa inculpatului și membrilor familiei lui, precum și, că el primul a început să aplice lovituri inculpatului, adică a provocat conflictul.

Din depozițiile inculpatului Peicov V., instanța de apel a reținut, că el nu avea intenția de a iniția un conflict, dar a dorit să vorbească cu Coroi V., despre acțiunile lui și când între ei s-a început confruntarea, el nu-și dădea seama de acțiunile sale, deoarece această stare a fost provocată de cuvintele lui Coroi V., precum că el îl va ucide și acela primul a început să-i aplice lovituri.

Faptul, că partea vătămată Coroi V., primul a început să-i aplice inculpatului Peicov V. se confirmă prin depozițiile martorului Luchian V., care a declarat, că în timpul discuției Coroi V., primul a început să aplice loviturile lui Peicov V., după care ei au început să se bată, precum și prin depozițiile martorilor Popacarp V., Grosu S., Roșea O., Runtova A., Macovețchi Iu. și Peicova A.

Referitor la argumentele invocate în apel de către avocatul Gorlenco O., depus în interesele succesorului părții vătămate, potrivit căror inculpatul conștientiza consecințele acțiunilor sale, iar la acțiunile cetățenilor care se aflau în apropiere, de a-l stopa nu a reacționat, instanța de apel l-a apreciat ca fiind irelevant, deoarece faptul, că Peicov V. nu a reacționat la chemările oamenilor, aflate în apropiere ca să se liniștească, indică la faptul, că la momentul acela inculpatul Peicov V. se afla în stare de afect, neconștientizând consecințele acțiunilor sale.

Referitor la argumentul apelanților, că starea de afect și-a găsit confirmare în raportul de expertiză psihologică judiciară ambulatorie, efectuată în cadrul urmăririi penale, instanța de apel a menționat, că într-adevăr, conform concluziei expertului, expuse în raportul de expertiză psihologică judiciară ambulatorie nr. 624 din 20.03.2012, reiese că, dezechilibru emoțional în comportamentul inculpatului Peicov V., care a avut loc la data de 06.11.2011, este o reacție afectivă, care nu a atins nivelul afectului fiziologic și despre aceasta mărturisește descrierea completă și precizată a evenimentelor după săvârșirea infracțiunii, însă acest raport de expertiză, nu a fost reținut ca fiind relevant, deoarece în opinia instanței de apel acesta constituie o probă, care urmează a fi apreciată în ansamblu cu alte probe administrate în cauză în conformitate cu art. 101 Cod de procedură penală, din punct de vedere a pertinentei, concludenței, utilității și veridicității - din punct de vedere al coroborării lor.

Prin prisma art. 97 Cod de procedură penală, instanța de apel alăturându-se concluziilor primei instanțe, potrivit cărei raportul de expertiză psihologică judiciară ambulatorie nr. 624 din 20.03.2012, a statuat că, starea de afect nu constituie circumstanță, care se stabilește în mod obligatoriu în procedura penală prin intermediul determinării mijloacelor de probe.

Instanța de apel a reținut, că potrivit raportului de expertiză din 20.03.2012 reiese, că la momentul săvârșirii infracțiunii Peicov V., periodic nu putea să controleze situația, ceea ce în opinia instanței este una din caracteristicile stării de afect, însă experții nu au indicat în concluziile sale din punct de vedere a acțiunilor părții vătămate Coroi V., care a provocat această stare la inculpat, ținând cont de depozițiile tuturor martorilor, referindu-se doar la depozițiile inculpatului.

Astfel, instanța de apel a considerat, că instanța de fond la emiterea sentinței legal a apreciat această probă în ansamblu cu alte probe în cauză.

Neîntemeiat a fost apreciat și argumentul procurorului referitor la faptul, că săvârșirea de către inculpat a infracțiunii în stare de ebrietate alcoolică exclude săvârșirea infracțiunii în stare de afect, deoarece acest argument nu se bazează pe careva prevederi legale sau concluzii ale specialiștilor.

Acest argument fiind combătut prin raportul de expertiză psihologică judiciară ambulatorie nr. 624 din 20.03.2012, din conținutul căruia rezultă, că este imposibil de a stabili influențarea alcoolului asupra comportamentului inculpatului în momentul săvârșirii infracțiunii, din motivul intervalului de timp, care a trecut din momentul săvârșirii infracțiunii și până în momentul colectării mostrelor de sânge pentru expertiză (mai mult de două ore).

Instanța de apel a indicat, că argumentele procurorului, precum că conflictul a durat de la câteva secunde până la câteva minute, indică la faptul, că starea de afect la inculpat nu a apărut imediat după acțiunea părții vătămate Coroi V., deoarece prin probele din dosar s-a constatat, că acțiunile ilegale ale inculpatului au fost săvârșite după acțiunile ilegale îndelungate a părții vătămate Coroi V. ce constituie un semn veridic pentru stabilirea stării de afect, și că acțiunile ilegale ale părții vătămate nu se contestă și de către partea acuzării însăși.

Astfel, instanța de apel a conchis, că prima instanță just a ajuns la concluzia precum că în acțiunile lui Peicov V. nu este întrunită latura subiectivă a infracțiunii, prevăzută de art. 151 alin. (4) Cod penal, motiv din care a reîncadrat acțiunile inculpatului Peicov V. de la art. 151 alin. (4) Cod penal la art. 156 Cod penal, conform indicilor - vătămarea gravă ori medie a integrității corporale sau a sănătății în stare de afect, survenită în mod subit și a stabilit pedeapsa în limitele acestei sancțiuni.

Totodată, ținând cont de faptul, că inculpatul pentru prima dată a săvârșit o infracțiune mai puțin gravă, are la întreținere doi copii minori, instanța de apel a conchis că prima instanță legal a aplicat prevederile art. 90 Cod penal, față de inculpat, dispunând suspendarea condiționată a executării pedepsei stabilindu-i inculpatului un termen de probațiune.

Instanța de apel a conchis, că argumentele apelurilor procurorului și avocatului Gorlenco I., depus în interesele succesorului părții vătămate, precum că inculpatul urmează a fi recunoscut vinovat în săvârșirea infracțiunii, prevăzută de art. 151 alin. (4) Cod penal, întrucât vinovăția lui a fost dovedită prin materialele dosarului sunt neîntemeiate în opinia instanței de apel, deoarece această versiune este combătută prin probele din dosar.

Referitor la acțiunea civilă, înaintată de către succesorul părții vătămate Coroi V., instanța de apel a considerat, că instanța de judecată legal a ajuns la concluzia privind temeinicia cerințelor înaintate în partea reparării compensației pentru prejudiciul moral cauzat în sumă de 25000 lei, iar în partea prejudiciului material din motivul lipsei probelor respective, a admis acțiunea civilă în principiu, lăsând-o la examinarea în ordinea procedurii civile.

6. Împotriva deciziei instanței de apel, declară recursuri ordinare la data de 22.06.2016 procurorul și la data de 30.06.2016 succesorul părții vătămate Coroi Valentina.

6.1. În recursul declarat procurorul invocând ca temei prevederile art. 427 alin. (1) pct. 6) și 12) Cod de procedură penală, a solicitat casarea sentinței și deciziei instanței de apel cu pronunțarea unei noi hotărâri potrivit modului stabilit pentru prima instanță, prin care Peicov V. să fie recunoscut vinovat și condamnat în baza art. 151 alin. (4) Cod penal, la 9 ani închisoare, cu executarea în penitenciar de tip închis.

În motivarea recursului procurorul a invocat următoarele argumente:

- instanța de apel a admis o eroare gravă de fapt, care a afectat soluția instanței și a dat faptei săvârșite o încadrare juridică greșită. Concluzia instanței de apel precum că acțiunile inculpatului urmează a fi calificate în baza art. 156 Cod penal este una neîntemeiată și intră în contradicție cu materialele cauzei;

- acuzarea nu contestă faptul, că acțiunile ilegale ale victimei au provocat infracțiunea, acest fapt fiind reflectat în lista circumstanțelor atenuante, care, după opinia acuzării, urmau să fie luate în considerație la aplicarea pedepsei.

Totodată, acuzarea consideră, că infracțiunea a fost săvârșită de către Peicov V., fără ca acesta să se fi aflat în stare de afect, fapt ce a fost pe deplin dovedit prin probele cercetate.

În acest sens acuzatorul indică, că noțiunea de stare de afect, utilizată în dispoziția art. 156 Cod penal, are aceeași semnificație ca și noțiunea de afect fiziologic, consacrată în psihologie și psihiatrie. Din aceste considerente, faptul dacă persoana se afla în stare de afect trebuie să fie stabilită în primul rând de către experți în acest domeniu. În opinia acuzării, concluziile experților (raportul de expertiză psihologică judiciară ambulatorie nr. 624 din 20.03.2012 și raportul de expertiză psihiatrică legală ambulatorie nr. 62 a – 2012 din 03.02.2012) au fost ignorate nemotivat de către instanța de apel.

Procurorul mai specifică și faptul, că în afară de rezultatele expertizelor efectuate, vinovăția inculpatului în comiterea infracțiunii prevăzute de art. 151 alin.(4) Cod penal se confirmă prin declarațiile succesorului părții vătămate Coroi Valentina. Declarații analogice au fost date și de către martorii Iurașco D., Cucerean D., Munteanu V., Munteanu Igor și Munteanu Ion.

Învinuirea adusă de asemenea se confirmă prin declarațiile martorului Luchian V., precum și din materialele și probele anexate la dosar. Toate aceste probe demonstrează, că Peicov V. a comis infracțiunea prevăzută de art. 151 alin. (4) Cod penal, conform indicilor: vătămarea intenționată gravă a integrității corporale, care este periculoasă pentru viață, vătămare care a provocat decesul victimei.

Recurentul consideră, că toate circumstanțele în mod coroborat, indică la faptul, că inculpatul Peicov V. a acționat cu intenție directă în scopul de a-i cauza lui Coroi V., leziuni corporale grave, nefiind în stare de afect.

A mai menționat, că în conformitate cu Legea pentru modificarea Codului penal nr. 985- XV din 18 aprilie 2002 nr. 119 din 23.05.2013, Codul penal a fost modificat: în sancțiunea alin. (4) art. 151, textul “de la 8 la 15 ani” a fost înlocuit cu textul “de la 12 la 15 ani”. Infracțiunea prevăzută de art. 151 alin. (4) Cod penal a fost comisă de către Peicov V. la data de 06 noiembrie 2011, când pedeapsa era prevăzută de la 8 la 15 ani închisoare. Din aceste considerente, luând în considerație circumstanțele atenuante și agravante, personalitatea inculpatului, solicită ai stabili lui Peicov V. în conformitate cu prevederile art. 151 alin. (4) Cod penal, închisoare pe un termen de 9 ani, cu executarea în penitenciarul de tip închis. A include în termenul de pedeapsă termenul aflării inculpatului sub arest preventiv.

6.2. În recursul declarat succesorul părții vătămate Coroi V., invocând ca temei prevederile art. 427 alin. (1) pct. 6) și 12) Cod de procedură penală, a solicitat casarea hotărârilor judecătorești și pronunțarea unei noi hotărâri potrivit modului stabilit pentru prima instanță, prin care Peicov V. să fie recunoscut vinovat și condamnat în baza art. 151 alin. (4) Cod penal și să-i fie stabilită o pedeapsă mai aspră, admitând integral acțiunea civilă depusă.

În motivarea recursului Coroi V. a indicat argumente similare ca cele din recursul declarat de procuror menționând că, instanțele judecătorești greșit au

reîncadrat acțiunile inculpatului Peicov V. de la art. 151 alin. (4) Cod penal la art. 156 Cod penal, deoarece acuzarea a prezentat probe, prin care vinovăția lui Peicov V. în săvârșirea infracțiunii, prevăzută de art. 151 alin. (4) Cod penal a fost dovedită pe deplin.

Menționează, că instanța de apel nu s-a expus asupra argumentelor avocatului succesorului părții vătămate din cererea de apel privind acțiunea civilă, neargumentând admiterea sau respingerea acesteia.

7. Judecând recursurile declarate, în raport cu actele cauzei, Colegiul lărgit concluzionează, că acestea urmează a fi admise, cu casarea totală a deciziei contestate și dispunerea rejudecării cauzei în aceeași instanță de apel, în alt complet de judecată, reieșind din următoarele considerente.

Potrivit art. 435 alin. (2) lit. c) Cod de procedură penală, judecând recursul, instanța de recurs dispune rejudecarea cauzei de către instanța de apel, în cazul în care eroarea judiciară nu poate fi corectată de către instanța de recurs.

Potrivit conținutului recursurilor declarate, procurorul și succesorul părții vătămate, invocă temei de drept prevederile pct. 6) alin. (1) art. 427 Cod de procedură penală: *instanța de apel nu s-a pronunțat asupra tuturor motivelor invocate în apel, hotărârea atacată nu cuprinde motivele pe care se întemeiază soluția, instanța a admis o eroare gravă de fapt, care a afectat soluția instanței.*

Reieșind din aceste prevederi legale, instanța de recurs verifică dacă s-a aplicat corect legea la faptele reținute prin hotărârea atacată și dacă aceste fapte au fost constatate cu respectarea dispozițiilor de drept formal și material.

Colegiul lărgit menționează, că conform art. 414 Cod de procedură penală, instanța de apel, judecând apelul, verifică legalitatea și temeinicia hotărârii atacate pe baza probelor examinate de prima instanță, conform materialelor din dosar, și oricăror probe noi prezentate instanței de apel sau cercetează suplimentar probele administrate de instanța de fond. Instanța de apel poate da o nouă apreciere probelor din dosar. Instanța de apel, este obligată să se pronunțe asupra tuturor motivelor invocate în apel.

De asemenea Colegiul lărgit subliniază, că decizia instanței de apel, conform prevederilor art. 417 Cod de procedură penală, trebuie să cuprindă fapta constatată de prima instanță și conținutul dispozitivului sentinței, fondul apelului și temeiurile de fapt și de drept care au dus după caz, la respingerea sau admiterea apelului, precum și motivele adoptării soluției date.

Potrivit cerințelor aceluiași articol, chestiunile de fapt asupra cărora s-a pronunțat sau trebuia să se pronunțe prima instanță și care prin apel se transmit instanței de apel sunt: dacă fapta reținută ori numai imputată a fost săvârșită ori nu, dacă fapta a fost comisă de inculpat și în ce împrejurări a fost comisă, dacă probele corect au fost apreciate prin prisma cumulului de probe anexate la dosar în conformitate cu art. 101 Cod de procedură penală.

Potrivit practicii judiciare constante, în decizia instanței de apel se expune concluzia generală a instanței pe marginea apelului și temeiurile de fapt și de drept, motivele adoptării soluției respective. Instanța de apel este obligată să se pronunțe

asupra tuturor motivelor indicate în apel. Nerespectarea acestor cerințe echivalează cu nerezolvarea fondului apelului.

La chestiunile de drept se referă cele ce țin de următoarele: dacă fapta întrunește elementele infracțiunii, dacă infracțiunea a fost corect calificată, dacă pedeapsa a fost individualizată și aplicată just, dacă normele de drept procesual penal sau administrativ au fost corect aplicate și hotărârea adoptată conține răspuns la toate motivele invocate.

Ținând cont de prevederile legale expuse supra, Colegiul lărgit constată, că instanța de apel a pronunțat prematur decizia privind menținerea sentinței primei instanțe fără modificări, potrivit căreia acțiunile inculpatului Peicov V. au fost reîncadrate de la art. 151 alin. (4) Cod penal în cele ale art. 156 Cod penal.

În acest sens Colegiul penal a stabilit, că la examinarea cauzei instanța de apel nu a analizat probele prezentate de către acuzare sub toate aspectele, nu le-a apreciat prin prisma pertinentei, concludenței, utilității și veridicității lor, iar în ansamblu - din punct de vedere al coroborării lor și nu și-a motivat soluția pronunțată.

Colegiul penal de asemenea constată, că contrar prevederilor art. 394 alin. (3) Cod de procedură penală, instanța de apel nu a făcut o analiză amplă a probelor acumulate în cauză, nu a argumentat detaliat admiterea sau respingerea probelor, ce au fost administrate în suportul învinuirii aduse inculpatului.

În contextul soluției de reîncadrare juridică a acțiunilor inculpatului de la art. 151 alin. (4) Cod penal la art. 156 Cod penal, Colegiul lărgit consideră necesar de a atrage atenția asupra prevederilor legale și practicii judiciare constante în ce privește latura obiectivă și subiectivă ale infracțiunii prevăzute de art. 156 Cod penal.

Potrivit prevederilor art. 156 Cod penal se sancționează vătămarea gravă ori medie a integrității corporale sau a sănătății în stare de afect, survenită în mod subit, provocată de acte de violență, de insulte grave ori de alte acte ilegale sau imorale ale victimei.

Latura obiectivă a infracțiunii prevăzută de art. 156 Cod penal are următoarea structură: 1) fapta prejudiciabilă, exprimată în acțiunea sau inacțiunea de cauzare a vătămării grave sau medii a integrității corporale sau a sănătății; 2) urmările prejudiciabile sub formă de vătămări grave sau medii a integrității corporale sau a sănătății; 3) legătura de cauzalitate dintre fapta prejudiciabilă și urmările prejudiciabile; 4) circumstanțele săvârșirii infracțiunii: provocarea stării de afect de actele de violență sau de insulte grave ori de alte acte ilegale sau imorale ale victimei.

În contextul laturii obiective, este oportun a fi stabilite și *cauzele apariției stării de afect*, deoarece acestea se referă la conduita victimei și nu face parte din conținutul atitudinii psihice a făptuitorului față de infracțiune. Drept cauze ale apariției stării de afect legiuitorul numește următoarele acte ilegale sau imorale ale victimei: a) acte de violență; b) insulte grave; c) alte acte ilegale; d) alte acte imorale.

De una singură, starea de afect a făptuitorului, în lipsa unei legături cu cauzele care au condiționat-o, nu poate constitui temei de aplicare a art.156 Cod penal.

Pentru calificarea faptei conform art. 156 Cod penal nu are importanță dacă actele ilegale sau imorale ale victimei au sau pot avea urmări grave pentru făptuitor sau pentru persoanele apropiate lui.

Prin acte de violență trebuie de înțeles cauzarea unei alte persoane, intenționat și ilegal, a unui prejudiciu fizic, contrar voinței acestei persoane sau în pofida voinței acesteia. După gradul de intensitate, actele de violență pot evolua de la violența nepericuloasă pentru viața sau sănătatea persoanei până la omorul intenționat.

Cerința obligatorie este ca actele de violență să aibă un caracter ilegal. În contextul infracțiunii prevăzute la art. 156 Cod penal, nu se au în vedere actele de violență legale (de exemplu,, aplicate în legătură cu legitima apărare, reținerea infractorului, starea de extremă necesitate etc.).

Prin insulte grave se au în vedere cuvintele sau faptele injurioase (presupunând înjosirea cu intenție sau din imprudență a onoarei și demnității sub aspectul afectării sentimentelor naționale, religioase, sexuale, de rudenie etc.), care depășesc un anumit prag de gravitate. În general, insultele pot adopta forme dintre cele mai variate, iar catalogarea insultelor ca fiind grave este estimativă. Această catalogare se face în funcție de circumstanțele concrete ale cazului, care, privite cumulativ, pot ajuta la determinarea gravității insultelor. Numai după analiza tuturor acestor circumstanțe se va putea răspunde la întrebarea dacă făptuitorul a perceput ca fiind grave insultele proferate în adresa lui.

Prin alte acte ilegale se înțeleg faptele (acțiunile sau inacțiunile) interzise de normele de drept (inclusiv de normele penale), altele decât actele de violență și insultele grave, săvârșite cu intenție sau din imprudență, pe calea acțiunii sau a inacțiunii.

Prin alte acte imorale se înțelege faptele (acțiunile sau inacțiunile) care contravin normelor morale dominante la moment în societate (de exemplu, trădarea, infidelitatea, înșelarea, încălcarea unui jurământ etc.).

Nu este exclus ca nu unul, dar două sau mai multe acte ale victimei să ducă la apariția stării de afect a făptuitorului.

Latura subiectivă a infracțiunii prevăzută de art.156 Cod penal, se exprimă în primul rând prin vinovăție sub formă de intenție directă sau indirectă. Motivele infracțiunii examinate pot fi diferite, dar de cele mai dese ori constau în răzbunare sau gelozie.

Prin stare de afect se înțelege starea psihică ce se caracterizează printr-o emoție intensă, de scurtă durată (de la câteva secunde până la câteva minute), legată de activitatea instinctivă și de reflexele necondiționate. Este o stare care nu depășește limitele normalității, fiind însoțită de modificări spontane (dar nu și psihotice) ale activității psihice, în mod special observându-se îngustarea conștiinței. Pentru constatarea faptului dacă s-a aflat sau nu persoana în stare de

afect, organul de urmărire penală ori instanța de judecată, după caz, poate să dispună efectuarea expertizei psihologice.

Vătămarea gravă ori medie a integrității corporale sau a sănătății în stare de afect, survenită în mod subit se consideră săvârșită în stare de afect numai dacă atât starea de afect, cât și intenția de a săvârși vătămarea gravă ori medie a integrității corporale sau a sănătății au survenit în mod subit. Termenul subit înseamnă: 1) care se petrece într-un timp foarte scurt și 2) pe neașteptate.

Expresia survenită în mod subit, utilizată în dispoziția art.156 Cod penal, presupune că nu este obligatoriu să lipsească sau să fie foarte mică distanța în timp între cauza de apariție a stării de afect și vătămarea gravă ori medie a integrității corporale sau a sănătății săvârșită în stare de afect. Uneori, această distanță în timp poate fi mai mare. Or, starea de afect poate surveni nu doar în urma percepției nemijlocite a actelor ilegale sau imorale ale victimei. Ea poate surveni și în urma reflectării asupra unor factori derivați vizând aceste acte ale victimei, reflectare care se prezintă în una din formele următoare: a) depunerea în memorie a amintirilor legate de actele ilegale sau imorale ale victimei; b) conștientizarea tardivă a rezultatelor actelor ilegale sau imorale ale victimei; c) aflarea tardivă a informației despre actele ilegale sau imorale ale victimei.

Este esențial ca intenția de a cauza vătămarea gravă ori medie a integrității corporale sau a sănătății victimei să apară în mod subit în starea de afect, provocată de actele ilegale sau imorale ale victimei. Dacă intenția de a cauza vătămarea gravă ori medie a integrității corporale sau a sănătății victimei, survenită în mod subit în starea de afect, a fost realizată nu imediat, dar după scurgerea unui anumit interval de timp, după ce starea de afect se consumase, nu vom mai fi în prezența vătămării grave ori medie a integrității corporale sau a sănătății săvârșite în stare de afect.

Având în vedere cele expuse supra, Colegiul lărgit constată că instanțele de fond au omis să elucideze un șir de circumstanțe care ar permite a concluziona că inculpatul a comis infracțiunea fiind în stare de afect, deoarece simpla indicare a faptului că victima a exprimat cuvinte necenzurate în adresa inculpatului și membrilor familiei lui, precum și că victima prima a început să aplice lovituri inculpatului, adică a provocat conflictul, reieșind din prevederile legale și practica judiciară constantă, expusă supra, nu este suficientă.

Potrivit sentinței, menținută prin decizia instanței de apel, s-a constatat că inculpatul Peicov V. la data de 06.11.2011 în s. Doina r-nul Cahul a aplicat lui Coroi V., multiple lovituri pe diferite părți ale corpului cu mâinile și picioarele. Intenția de aplicare a loviturilor față de victimă a apărut la inculpat în mod subit și ca rezultat al *agresiunilor violente din partea victimei față de inculpat și familia acestuia (amenințare că va tăia cu cuțitul pe inculpat, mama sa Peicova Stepanida și sora Peicova Alla, le va da foc și folosirea cuvintelor necenzurate)*, care au condiționat îngustarea câmpului de cunoștință și a modificat substanțial comportamentul lui Peicov V., creându-i o stare de afect, stare în care inculpatul a cauzat vătămări corporale grave lui Coroi V.

Colegiul penal menționează, că atât prima instanță cât și instanța de apel reîncadrând acțiunile inculpatului de la art.151 alin.(4) în baza art.156 Cod penal, nu au stabilit *cauzele apariției stării de afect*, ținând cont de conduita victimei, indicând concret la constatarea faptei, care sunt cauzele apariției stării de afect, prevăzute de legiuitor, ilegale sau imorale ale victimei: a) acte de violență; b) insulte grave; c) alte acte ilegale; d) alte acte imorale, ținând cont de faptul că de una singură, starea de afect a făptuitorului, în lipsa unei legături cu cauzele care au condiționat-o, nu poate constitui temei de aplicare a art.156 Cod penal.

Astfel, se reține, că instanțele ierarhic inferioare nu au raportat acțiunile părții vătămate la cele prevăzute de lege, neindicând la modul concret prin ce anume s-au manifestat acestea, precum și neraportându-le la categoria celor prevăzute de dispoziția normei penale : a) acte de violență; b) insulte grave; c) alte acte ilegale; d) alte acte imorale și dacă intensitatea acestor acțiuni ale părții vătămate a putut condiționa apariția la inculpat a stării de afect.

În acest context instanțele n-au indicat ce probe confirmă aplicarea actelor de violență în privința inculpatului, precum și care a fost intensitatea acestora, care ar fi motivarea că anume aceste acte puteau să provoace starea de afect la inculpat și acesta să aplice vătămări corporale grave părții vătămate.

Instanțele de judecată n-au stabilit faptul, dacă *insulte* adresate de către partea vătămată inculpatului sau rudelor sale au fost *grave* și în ce a constatat această gravitate.

De asemenea instanțele de judecată n-au motivat ce acțiuni ale părții vătămate le consideră „*alte acte ilegale*” și „*alte acte imorale*”.

Astfel, instanța de recurs consideră, că instanțele de judecată, încadrând acțiunile inculpatului în baza art. 156 Cod penal, au omis să-ți motiveze hotărârea cu privire la acțiunile părții vătămate, constatând existența concomitentă a patru tipuri de acțiuni ilegale ale părții vătămate, prevăzute de legea penală, fără a le delimita și a le descrie în mod expres.

Tot cu referire la faptul că instanțele de judecată n-au descris acțiunile părții vătămate, Colegiul largit constată, că instanța de apel a dat o apreciere la mod general la două probe decisive în opinia acuzării: raportului de expertiză psihologică judiciară ambulatorie nr.624 din 20.03.2012, conform cărui s-a concluzionat că: *dezechilibrul emoțional în comportamentul inculpatului Peicov V. nu a atins nivelul afectul fiziologic. Despre aceasta ne mărturisește includerea deplină și exercitarea reproducerii evenimentelor după săvârșirea crimei* (f.d.54-55, vol. II); și raportului de expertiză psihiatrică legală ambulatorie nr.62 a – 2012 din 03.02.2012, conform cărui s-a constatat că: *Peicov V. de careva maladii psihice nu suferă. În perioada infracțiunii ce i se impută, el tulburări psihice sau pasagere, de intensitate psihotică nu a manifestat, nu prezenta semne de afect patologice, ce nu-l lipsea de discernământ, având capacitatea de prevedere și deliberare a acțiunilor sale păstrată* (f.d.36-37, vol. II).

Astfel, în condiția existenței concluziei expertului psiholog, că inculpatul nu se afla în stare de afect, Colegiul penal consideră insuficientă motivarea instanței de

apel, că starea de afect nu se constată prin rapoartele de expertiză menționate, precum și că experții în rapoartele sale nu au făcut o analiză a circumstanțelor cauzei și a probelor, deoarece o asemenea argumentare a pertinentei probelor indicate, contravine prevederilor art. 101 alin.(3) Cod de procedură penală, deoarece, după cum este indicat supra, instanțele de judecată au omis ele însele să înfăptuiască o analiză juridică corespunzătoare circumstanțelor relevante ale cauzei.

Instanța de recurs menționează că este incontestabil faptul, că cel mai important semn al laturii subiective al infracțiunii examinate este starea de afect. Caracterizând starea emoțională a făptuitorului, acest semn trebuie stabilit și probat în mod obligatoriu.

Astfel, Colegiul penal constată că, deși instanța de apel face referire la faptul că raportul de expertiză psihiatrică legală ambulatorie nr.62 a – 2012 din 03.02.2012, indică că *Peicov V. de careva maladiei psihice nu suferă. În perioada infracțiunii ce i se impută, el tulburări psihice sau pasagere, de intensitate psihotică nu a manifestat, nu prezenta semne de afect patologice, ce nu-l lipsea de discernământ, având capacitatea de prevedere și deliberare a acțiunilor sale păstrată*, iar raportul de expertiză psihologică judiciară ambulatorie nr.624 din 20.03.2012, indică că: *dezechilibrul emoțional în comportamentul inculpatului Peicov V. nu a atins nivelul afectului fiziologic. Despre aceasta ne mărturisește includerea deplină și exercitarea reproducerii evenimentelor după săvârșirea crimei*, instanța de apel nu a ținut cont de practica judiciară în acest sens și a omis să de-a apreciere declarațiilor inculpatului care în cadrul cercetării judecătorești a relatat: „... Ne-am așezat la masă, toată familia, am mâncat, am băut câte un pahar de vin, am ieșit până afară să fumăm. Eu i-am spus lui Luchian că Coroi este la saună cu prietenii. Noi cu Luchian am decis să ne ducem la saună.... Noi amândoi am plecat la saună. A ieșit Balaiuş Alexandru, eu l-am întrebat dacă Coroi V. este el mi-a spus că nu știe, și eu l-am rugat să se ducă să întrebe apoi a ieșit și mi-a spus că Coroi V. va ieși... peste 10-15 minute a ieșit, noi ne-am salutat cu el, și eu i-am spus ce face de ce ridică mâna la mama, la sora, dar el mi-a spus că nu a ridicat mâna, eu i-am propus să mergă acasă să întrebe pe mama, sora dacă le-a lovit sau nu. Am ajuns acasă, am intrat în ogradă, eu i-am cerut lui Luchian V. să cheme pe toți din casă, ele au ieșit. Eu l-am întrebat de ce amenință pe mama, sora, el a început să înjure, mama cu sora plângeau, noi am început să ne batem, ambii în ogradă el mi-a scăpat a început să fugă, eu l-am ajuns lângă poartă și iarăși am început să ne batem, să strigăm, ieși din ogradă mama, sora și îl întreba de ce le chinuie, mama plângea, când am văzut că ea plânge mai tare am început să-l lovesc. Mai departe când veneau prietenii lui Coroi V. el era așezat ... când a văzut că trece la bătaie, a dorit să fugă, eu l-am ajuns... el dorea să fugă de două ori, începea să fugă se întorcea înjura apoi iarăși fugea, eu iarăși după el l-am ajuns la poartă în ogradă până la poartă sunt 30-40 metri”.

La fel, instanța de apel a omis să dea apreciere declarațiilor succesorului părții vătămate, Coroi Valentina și declarațiile martorilor Iurașco D., Cucerean D., Munteanu V., Munteanu Ig., Munteanu I., Luchian V., din conținutul declarațiilor

căroră, acuzarea menționează că se constată, că anume Peicov V., l-a rugat pe Coroi V. să iasă din saună ca să discute despre neînțelegerile dintre ultimul și familia inculpatului, adică sora și mama, iar ca rezultat între inculpat și victimă s-a iscat un conflict în urma căruia ambii s-au bătut.

Colegiul penal constată, că instanța de apel n-a făcut o analiză minuțioasă a probelor prezentate de către acuzare prin prisma practicii judiciare constante expuse supra pentru a stabili existența unor momente esențiale ce ar constata existența în acțiunile inculpatului a semnelor componente de infracțiune prevăzute de art. 156 Cod penal, limitându-se la susținerea concluziilor făcute de către prima instanță, care sunt insuficiente pentru motivarea reîncadrării.

Astfel, Colegiul penal constată, că instanța de apel a lăsat fără răspuns argumentele acuzatorului expuse în apel, precum și argumentele avocatului succesorului părții vătămate, care în esență se referă la faptul că atât prima instanță cât și instanța de apel nu au stabilit cu certitudine dacă vătămarea gravă a integrității corporale sau a sănătății victimei, a fost cauzată de către inculpat în stare de afect apărut în mod subit.

Față de cele ce preced, instanța de recurs reiterează că obligația instanței de a-și motiva hotărârea face parte din setul de garanții stabilite pentru existența unui proces echitabil. Or, potrivit jurisprudenței constante a CtEDO, expuse în cazurile aplicării art. 6 al Convenției, s-a conchis că o hotărâre motivată demonstrează că părțile au fost auzite în cadrul procesului penal. (*Suominen c. Finlandei (2003) §37, Kuznetsov și alții c. Rusiei (2007) §85*).

Astfel, Colegiul lărgit statuează, că erorile procesuale admise de către instanța de apel, cad sub incidența prevederilor art. 427 alin. (1) pct. 6) Cod de procedură penală și nu pot fi corectate în ordinea procedurii de recurs, deoarece instanța de apel, examinând cauza, nu a ținut cont de prevederile art. 101 Cod de procedură penală și n-a respectat întocmai prevederile art. 414 și 417 alin.(1) pct.8) Cod de procedură penală, motiv pentru care decizia instanței de apel urmează a fi casată total cu dispunerea rejudecării cauzei de către aceeași instanță de apel, în alt complet de judecată, deoarece erorile enunțate nu pot fi corectate la această etapă, deoarece instanța de recurs nu este abilitată cu atribuții de a judeca fondul cauzei, substituind instanța care a judecat apelul cu încălcarea prevederilor procesual penale enunțate mai sus.

La rejudecarea cauzei instanța de apel urmează să se conducă de prevederile art. 436 Cod de procedură penală, care prevăd procedura de rejudecare și limitele acesteia: să înlăture erorile constatate mai sus, ținând cont de motivele casării deciziei atacate și să pronunțe o hotărâre legală și întemeiată, în conformitate cu prevederile art. 417 Cod de procedură penală.

Totodată, în legătură cu imposibilitatea formării unui complet pentru examinarea cauzei în cadrul Curții de Apel Comrat, Colegiul penal consideră necesar a remite cauza la rejudecare Curții de Apel Cahul.

8. În temeiul art. 434, art. 435 alin. (1) pct.2) lit. c) Cod de procedură penală, Colegiul lărgit al Curții Supreme de Justiție,

DECIDE:

Se admit recursurile ordinare declarate de procurorul în Procuratura Unității teritoriale autonome Găgăuzia, Mihailenco Olga și de succesorul părții vătămate Coroi Valentina, se casează total decizia Colegiului penal al Curții de Apel Comrat din 04 mai 2016, în cauza penală în privința lui **Peicov Vasili XXXXX**, și se dispune rejudecarea cauzei de către Curtea de Apel Cahul.

Decizia nu se supune căilor de atac.

Decizia motivată pronunțată la **02 martie 2017**.

Președinte

Petru Ursache

Judecători

Nadejda Toma

Ghenadie Nicolaev

Vladimir Timofti

Petru Moraru